

Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2020-1021 (prof. mr. M.L. Hendrikse, voorzitter en mr. R.E. van Lambalgen, secretaris)

Klacht ontvangen op : 15 juli 2015
Ingediend door : Consument
Tegen : Arenda Holding B.V., gevestigd te Eindhoven, verder te noemen Arenda
Datum uitspraak : 11 december 2020
Aard uitspraak : Bindend advies

Samenvatting

Effectenlease. “Kozijnenlease”. Consument heeft bij Arenda een krediet afgesloten dat voor de helft gebruikt is om kozijnen aan te schaffen en dat voor de andere helft aangewend is als koopsomstorting op een Koopsom Vliegwiél (effectenlease)-overeenkomst die Consument met Aegon was aangegaan. In deze klachtprocedure heeft Consument aangevoerd dat Arenda willens en wetens de illegaal tot stand gekomen effectenlease-leenconstructie heeft gefaciliteerd. De Commissie ziet echter niet in waarom de samenhang tussen de kredietovereenkomst (met Arenda) en de Koopsom Vliegwiél-overeenkomst (met Aegon) illegaal zou zijn. De vordering wordt daarom afgewezen.

1. Het procesverloop

- 1.1 De Commissie beslist volgens haar Reglement en op basis van de stukken die beide partijen in deze procedure hebben ingebracht. Het gaat hier om: 1) het klachtformulier van Consument; 2) het verweerschrift van Arenda; 3) de repliek van Consument; 4) de aanvulling op de repliek; en 5) de dupliek van Arenda.
- 1.2 De Commissie oordeelt dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.
- 1.3 De Commissie stelt vast dat partijen hebben gekozen voor bindend advies. De uitspraak is daarom bindend. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil tussen partijen

Gebeurtenissen die tot de klacht hebben geleid

- 2.1 Op 1 november 2000 hebben Consument en zijn toenmalige partner - via een tussenpersoon - een krediet afgesloten bij Arenda van f 70.000,- (= € 31.764,62). Dit krediet is voor de helft gebruikt (dus voor f 35.000,-) om kozijnen aan te schaffen.

De andere helft (eveneens f 35.000,-) is aangewend als koopsomstorting voor een Koopsom Vliegwiël (effectenlease)-overeenkomst die Consument op 7 november 2000 met Aegon was aangegaan.

- 2.2 Op 17 december 2002 hebben Consument en zijn toenmalige partner het krediet bij Arenda overgesloten naar een andere kredietverstrekker.
- 2.3 De Koopsom Vliegwiël-overeenkomst van Consument had een looptijd van vijf jaar. Op 7 november 2005 is deze overeenkomst geëindigd met een restschuld van € 16.887,97.
- 2.4 In oktober 2015 heeft Consument een klacht ingediend tegen Aegon over de Koopsom Vliegwiël-overeenkomst. Op 29 oktober 2015 is Arenda betrokken in de klacht-procedure.

Vordering van Consument

- 2.5 Consument vordert een schadevergoeding van Arenda, wettelijke rente over dit bedrag vanaf 1 november 2011 en kosten juridische bijstand. Aan deze vorderingen legt Consument ten grondslag dat er sprake is van een verboden effectenlease-leenconstructie. Consument licht dit als volgt toe.
- 2.6 In oktober 2000 was Consument benaderd door [naam leverancier van kozijnen] B.V. (hierna: [X]). [X] bood (huis aan huis) nieuwe kozijnen aan, geleased bij Arenda inclusief aflossing in 5 jaar via een Koopsom Vliegwiël bij Aegon. In het kader van de kredietovereenkomst betaalde Arenda f 35.000,- aan [X] en een koopsom van f 35.000,- aan Aegon. Na vijf jaar kwam Consument echter bedrogen uit, aangezien de Koopsom Vliegwiël-overeenkomst met een negatief resultaat eindigde.
- 2.7 Effectenlease is als zelfstandig product al bijzonder risicovol, maar helemaal als aflossings-product voor de kozijnenlening van f 70.000,-. Arenda heeft willens en wetens de illegaal tot stand gekomen effectenlease-leenconstructie gefaciliteerd. De samenhang tussen het krediet bij Arenda en de Koopsom Vliegwiël overeenkomst bij Aegon blijkt onder meer uit de algemene voorwaarden die van toepassing zijn op het krediet. In die voorwaarden staat het volgende:

“Artikel 7 VERPANDING Zolang uit hoofde van deze overeenkomst Arenda een vordering op deze client heeft, geldt een verpanding van de tegelijk met deze overeenkomst afgesloten koopsom. Client stemt in met deze verpanding en dient uit hoofde van deze overeenkomst de bijgesloten verpandingsakte te ondertekenen.”

- 2.8 Het krediet bij Arenda is in 2002 met een toenmalig saldo van € 32.642,- overgesloten als onderdeel van een hypotheekverhoging tegen een veel gunstiger rentepercentage van 4,9%. Het krediet woekt nog steeds voort in de hypothecaire geldlening van de (inmiddels ex-) partner van Consument. De totale schade van Consument en zijn ex-partner bedraagt € 55.035,- (te vermeerderen met wettelijke rente en kosten). Dit bedrag bestaat uit het saldo op het moment van oversluiten (€ 32.642,-) en de rente vanaf 7 november 2005 (het moment waarop de Koopsom Vliegwielen eindigde). Op het moment waarop Consument zijn schadeberekening onderbouwde, kwam dit rentebedrag neer op € 22.392,72 (€ 32.642,- * 4,9% * 14,8 jaar).
- 2.9 In reactie op het verweer van Arenda dat hij te laat geklaagd zou hebben, voert Consument aan dat hij vóór 2012 niet op de hoogte was van de juridische kwalificatie van de verboden combinatie tussen de Koopsom Vliegwielen-overeenkomst met Aegon en het krediet bij Arenda. Pas in 2012 - in het kader van een klachtprocedure van de ex-partner van Consument tegen Aegon over een andere effectenleaseovereenkomst - kwam de gemachtigde van Consument hier achter. (De gemachtigde van) Consument heeft geprobeerd om de klacht over de kozijnenlease te betrekken in de op dat moment lopende klachtprocedure van de ex-partner van Consument tegen Aegon. Zowel de Geschillencommissie (in 2013) als de Commissie van Beroep (in 2014) was van oordeel dat dit niet mogelijk was. Daardoor is de onderhavige klacht pas in 2015 – na het doorlopen van de interne klachtprocedure bij Aegon – bij Kifid ingediend.

Verweer van Arenda

- 2.10 Arenda heeft de stellingen van Consument gemotiveerd weersproken. Als meest verstrekkende verweer heeft Arenda aangevoerd dat de klacht van Consument niet-behandelbaar is, omdat Consument niet binnen bekwame tijd heeft geklaagd in de zin van artikel 6:89 BW. Arenda wijst erop dat de kredietovereenkomst op 1 november 2000 is gesloten en dat op 17 december 2002 het volledig openstaande saldo was ingelost. In 2009 was de wettelijke bewaartermijn van 7 jaar verstreken en heeft Arenda de tussen partijen uitgewisselde documentatie vernietigd. Pas in oktober 2015 heeft Consument een klacht ingediend over Arenda. Door dit late klagen is Arenda in haar bewijspositie geschaad.

3. De beoordeling

De behandelbaarheid van de klacht

- 3.1 De Commissie merkt op dat Arenda onder meer een beroep heeft gedaan op artikel 6:89 BW. Aangezien dit een formeel verweer is, dient de Commissie allereerst – voordat zij kan overgaan tot een inhoudelijke beoordeling van de klacht – te beoordelen of Consument te laat geklaagd heeft in de zin van dat artikel.

- 3.2 De Commissie overweegt dat de termijn waarbinnen geklaagd moet worden, aanvangt op het moment dat Consument het ‘gebrek in de prestatie’ heeft ontdekt of redelijkerwijze had moeten ontdekken. Zie HR 8 februari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY4600. In 2000 was Consument uiteraard al bekend met de samenhang tussen het krediet en de Koopsom Vliegwielen-overeenkomst, maar het ‘gebrek in de prestatie’ bestaat in het onderhavige geval niet uit de samenhang maar uit de (vermeend) *illegale* samenhang; en daar was Consument pas mee bekend toen zijn gemachtigde hem daar in 2012 op wees. De Commissie overweegt verder dat de onderhavige klacht een gecompliceerde voorgeschiedenis heeft. In dat licht kan het tijdsverloop tussen 2012 en 2015 Consument niet worden aangerekend. De conclusie is dan ook dat Consument binnen bekwame tijd geklaagd heeft. Dit betekent dat de Commissie zich inhoudelijk kan uitspreken over de klacht.

Het inhoudelijk oordeel over de klacht

- 3.3 Consument heeft aangevoerd dat Arenda willens en wetens de illegaal tot stand gekomen effectenlease-leenconstructie heeft gefaciliteerd. De Commissie merkt op dat Consument niet heeft onderbouwd waarom de samenhang tussen het krediet en de Koopsom Vliegwielen-overeenkomst illegaal zou zijn. De Commissie ziet ook niet in waarom de samenhang tussen de Koopsom Vliegwielen-overeenkomst (met Aegon) en de kredietovereenkomst (met Arenda) illegaal zou zijn. Het is immers niet verboden om een effectenleaseovereenkomst aan te bieden. Het is (daarom) ook niet verboden om een krediet te verstrekken ter financiering van een effectenleaseovereenkomst.
- 3.4 Wél rust er een zorgplicht op de aanbieder van een effectenleaseovereenkomst. Zo moet de aanbieder van de effectenleaseovereenkomst waarschuwen voor het risico op een restschuld en onderzoeken of de effectenleaseovereenkomst geen onaanvaardbaar zware financiële last zou opleveren. In het onderhavige geval is echter niet komen vast te staan dat Aegon haar zorgplicht zou hebben geschonden. En zelfs al zou Aegon tekort zijn geschoten in haar zorgplicht, dan nog valt niet in te zien waarom Arenda daarvoor aansprakelijk zou zijn. Nauwe verbondenheid tussen de kredietovereenkomst en de effectenleaseovereenkomst is daartoe onvoldoende (vergelijk Hof Arnhem-Leeuwarden 7 juli 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:5246, overweging 4.11).
- 3.5 Dit alles leidt tot de slotsom dat de klacht van Consument ongegrond is en dat zijn vorderingen moeten worden afgewezen. Dit betekent ook dat de overige verweren van Arenda – waaronder een verjaringsverweer – niet behandeld hoeven te worden.

4. De beslissing

De Commissie wijst de vorderingen af.

In het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van bindende beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Op de website van Kifid vindt u praktische informatie over het instellen van beroep. Zie hiervoor www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.